

DIRECȚIA ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ
SERVICIUL MONITORIZARE ȘI TRANSPARENTĂ DECIZIONALĂ
Nr. 14308 /10.11.2015

MINUTA

dezbaterei privind **Strategia și Programul Strategic Multianual de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Timiș**

organizată în conformitate cu prevederea Legii nr. 52/2003 la Consiliul Județean Timiș, în data de 09.11.2015, ora 11.00

Domnul **Titu Bojin**, președintele Consiliului Județean Timiș, deschide evenimentul menționând că aceasta este doar prima întâlnire din seria dezbaterilor dedicate Strategiei, urmând ca în perioada următoare să fie organizată o nouă întâlnire, cu invitați din partea primăriilor din județ, a ONG-urilor, GAL-urilor și altor instituții care pot să concure la definitivarea acestui document. Intenția este ca în data de 25 noiembrie, la următoarea ședință a Consiliului Județean, Strategia să poată fi aprobată, ținând cont de sugestiile rezultate în urma dezbaterilor.

Discuția se referă la strategia generală a județului Timiș, însă în fiecare anexă se regăsesc direcții specifice fiecărui domeniu. D-l Bojin se bucură că astfel de dezbateri se pot întâmpla, cu scopul de a aduna cât mai multe date și informații pentru a corecta sau completa documentul, în cazul în care este nevoie. De asemenea, își exprimă dorința de a stabili, împreună cu colegii de la Direcția de Administrație Publică Locală și ADETIM, o nouă dezbatere pe marginea Strategiei. În urma aprobării documentului cadru, Consiliul Județean va avea posibilitatea de a accesa proiecte în perioada următoare și este bine să valorificăm aceste oportunități. D-l Bojin îl roagă pe directorul ADETIM, d-l Sergiu Bălașa, să prezinte o situație a potențialelor angajări sau a unei structuri care va trebui creată pe lângă ADETIM pentru a putea accesa proiecte și a realiza investiții.

D-ra **Cornelia Paraipan** (responsabilă cu societatea civilă la nivelul CJT) expune procedura de convocare a dezbaterii publice, urmând prevederile Legii 52/2003. Astfel, Strategia a fost publicată pe site-ul CJT în data de 6 octombrie a.c., lăsând documentul pentru dezbatere publică vreme de 30 de zile. În urma solicitării Asociației „Spirit Bănățean”, prin președintele acesteia, d-l Marius Martinescu, se organizează această dezbatere publică. Întâlnirea a fost promovată atât la avizierul instituției, cât și pe pagina web a Consiliului Județean Timiș.

Domnul **Sergiu Bălașa**, director ADETIM, mulțumește tuturor pentru prezență și subliniază importanța reacțiilor și sugestiilor participanților pentru elaborarea documentelor strategice. Procesul de elaborare a Strategiei a început în anul 2013, a continuat în 2014 în special pe partea de analiză socio-economică și s-a finalizat în cursul acestui an cu așa-numitele documente de planificare strategică: strategie, program strategic multianual și plan de acțiune. Domnul Bălașa îi prezintă pe colegii care au participat la elaborarea documentelor prezentate, d-na Delia Franțiu și d-l Dan Vițălaru, de la ADETIM și d-l prof. Dogaru – colaborator din partea Universității de Vest. Strategia este gândită pentru perioada 2015-2023, nu așa cum sunt programele aferente noului

ciclu de programare 2014-2020, pentru că trebuie să se ia în calcul regula N+3 care permite ca din punct de vedere al implementării investițiilor, să se considere perioada 2023.

Din punctul de vedere al conținutului, Strategia cuprinde 8 capitole: introducere, analiza socio- economică a județului Timiș, sistemul ierarhic de obiective a SDES Timiș, strategia de dezvoltare economico - socială (SDES) a județului Timiș, programul strategic multianual al județului Timiș, finanțarea strategiei și a programului strategic Timiș, implementarea programului strategic al județului Timiș și monitorizarea și evaluarea programului strategic Timiș. Capitolul de fundamentare a Strategiei este capitolul II, Analiza Socio-economică și este un document vast, postat pe capitole încă din anul 2013 pe site-ul ADETIM pentru a putea beneficia de feed-back și actualizat constant pe măsură ce s-au primit date statistice. Principalele domenii analizate, la nivelul județului Timiș, sunt sectorul economic și de afaceri, infrastructura, turismul, mediul cultural, relațiile cu societatea civilă și relațiile de cooperare transfrontalieră, calitatea factorilor de mediu, sectorul socio-uman: populația, resursele umane și piața forței de muncă. D-I Bălașa îi invită pe participanții la dezbateri să își exprime preferința față de continuarea discuției: fie o prezentare sintetică a Strategiei, fie mai degrabă un dialog pe subiectele de interes pentru cei prezenți. Colectarea informațiilor și sugestiilor participanților va trebui să reprezinte scopul principal al dezbaterii. Acest program strategic este un program-cadru la nivelul județului Timiș, nu și-a propus să fie o sumă a strategiilor sectoriale existente la nivelul diferitelor structuri specializate județene, precum Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, însă pe domeniul social și sănătate a fost definită o axă strategică prioritară care include proiecte importante sau care au potențial de a fi finanțate prin programe europene, neexcluzând strategia oficială sectorială a DGASPC. În mod similar s-a procedat și în cazul celorlalte strategii sectoriale existente.

Domnul **Marian Vasile**, consilier județean, înțelegând faptul că este vorba de două ședințe, propune să fie stabilite direcțiile de discuție ale acestei prime întâlniri. Personal, domnul Vasile dorește să se discute despre documentele care au stat la baza acestei Strategii (de exemplu dacă a fost luată în considerare strategia de la nivelul municipiului Timișoara), concentrându-se pe structura macro a Strategiei și nu atât pe detalii. Întrebările vor fi adresate de către cei interesați până la întâlnirea viitoare, urmând ca atunci să fie discutate punctual.

Domnul **Bălașa** subliniază faptul că prezentarea pregătită pentru această dezbateri reprezintă o sinteză a unui document foarte vast și nu poate intra în detalii, încercând să transmită esența analizei pe fiecare domeniu în parte, bazându-se pe premisa că participanții la dezbateri au trecut deja în revistă capitolele Strategiei și sunt pregătiți cu sugestii.

Domnul **Marius Martinescu**, consilier județean și președinte al Asociației „Spirit Bănățean”, în calitate de inițiator al dezbaterii, potrivit Legii 52/2003 transmite participanților că va eluda discuția privind prezentarea informațiilor cu caracter general, fiind unul dintre participanții la cele trei întâlniri de lucru pe care ADETIM le-a organizat de la începutul acestui an și va prezenta patru propuneri concrete de completare Strategiei.

Astfel, la Capitolul V. Programul strategic al județului Timiș. Axa 1: Transport, Direcția 1.1 Transport rutier și străzi urbane, Măsura 1.1.6 Realizarea de centuri ocolitoare ale municipiilor și orașelor supuse traficului de tranzit intens, se introduce: „nr. curent: 5. Tipul proiectului: Varianta ocolitoare sud a municipiului Lugoj, DN 6 sens giratoriu Coșteiu, cu traversare linia C.F. Lugoj-Timișoara, DJ 592, linia C.F. Lugoj-Buziaș, DN 68B, DN 58A, linia C.F. Caransebeș-Lugoj, DN6 sens giratoriu spre Caransebeș. Beneficiari și parteneri: C.J. Timiș, Municipiul Lugoj. Buget total (euro) 35 mil. Hotărâre C.J. Timiș: nu există. Program finanțare P.O.R. 2014-2020, axa prioritară 6. Stadiu: fișă de proiect”.

La Axa 2: Mediu, Direcția 2.2. Gestiunea deșeurilor, Măsura 2.2.2 Construcția deponeurilor de deșeuri și a stațiilor de transfer aferente, la număr 2 curent se completează titlul proiectului care va avea următorul conținut: „Sistem Integrat de

Management al Deșeurilor în județul Timiș, colectare selectivă pentru cele patru fracții – hârtie, mase plastice, metale și sticlă – cuprinse în Legea nr. 99/2014 pentru modificarea Legii nr. 101/2006 a salubrității localităților. Beneficiari și parteneri: C.J. Timiș. Buget total (euro): neestimat. Hotărâre C.J. Timiș: urmează. Program finanțare: P.O.S. Mediu. Stadiu: fișă de proiect.

La Axa 4: Social și sănătate, Direcția 4.1. Asistență socială, Măsura 4.1.1. Reabilitarea și dotarea unor centre social, se introduce nr. curent 11: Titlul proiectului – Centru de tratare a dependenților de droguri, jocuri de noroc sau alcool. Beneficiari și parteneri: C.J. Timiș, Municipiul Lugoj. Buget total (euro): neestimat. Hotărâre C.J. Timiș: urmează. Program finanțare: P.O.R. 2014-2020, axa prioritară 8. Stadiu: fișă de proiect.

La Axa 11: Cultură, Direcția 11.10 Valori de patrimoniu construit, Măsura 11.10.6 Reabilitarea patrimoniului construit cu valoare arhitecturală, istorică sau arheologică, se suplimentează nr. curent 4. Titlul proiectului – Casa memorială Wilhelm și Arpad Muhle și Muzeul Rozelor. Beneficiari și parteneri: C.J. Timiș, Municipiul Timișoara. Buget total (euro): neestimat. Hotărâre C.J. Timiș: urmează. Program finanțare: P.O.R. 2014-2020, axa prioritară 5. Stadiu: fișă de proiect.

Documentul a fost depus în data de 09.11.2015 la registratura Consiliului Județean Timiș cu nr. 14194, întrunind condițiile Legii 52/2003, iar d-l Martinescu are rugămintea să fie tratat ca atare.

Domnul **Bălașa** sesizează abordarea pragmatică a d-lui Martinescu, observată și în cadrul grupurilor de lucru la care domnia sa a participat. Propunerile care se fac aici sau cele din perioada următoare, în cazul în care vor fi înaintate la timp, vor putea fi supuse dezbaterii în comisii de specialitate ale Consiliului Județean, alături de cele incluse deja în documentele strategice, astfel încât ele să poată fi integrate în documentele Strategiei. Strategia de dezvoltare socio-economică a județului Timiș are valabilitate până în data de 30 decembrie 2015. Din acest motiv, este neapărat necesar să fie aprobată o nouă strategie, cu îmbunătățirile pe care le putem aduce în această perioadă, astfel încât în momentul în care se lansează programele de finanțare pe fondurile europene, să fie aprobată. Există o condiție de aprobare, astfel încât să poți argumenta finanțarea pentru proiectul propus pe un anumit program că acesta a fost inclus într-un program strategic la un anumit nivel – localitate sau județ. Dintre programele pe care le putem aplica și unde am și prevăzut proiecte amintesc programul IPA România-Serbia, care și-a stabilit termenul de aplicare – 15 ianuarie 2016 și 15 martie 2016. Ca atare, noi trebuie să avem o strategie a județului și program strategic aplicat cel târziu la sfârșitul anului, pentru a putea fundamenta cererile noastre de finanțare. D-l Bălașa dorește să-l consulte pe d-l Martinescu dacă modul în care vor fi preluate propunerile este satisfăcător pentru domnia sa. D-l Martinescu este de acord.

D-ra **Paraipan** informează participanții la dezbateri că au mai fost primite recomandări din partea d-lui Alexandru Arion, vicepreședintele Mișcării Populare Timiș și în acest sens dorește să-i dea acestuia cuvântul.

Domnul **Alexandru Arion**, vicepreședintele partidului Mișcarea Populară Timiș, are câteva observații/sugestii în legătură cu patru dintre axele de dezvoltare și măsurile propuse.

În legătura cu măsurile de dezvoltare a infrastructurii rutiere cred că prioritatea cea mai mare trebuie să o aibă menținerea sau aducerea la condiții decente a drumurilor existente. Să nu mai avem în județul Timiș drumuri care să fie rele.

Dar în egală măsură cred că variantele ocolitoare ale orașelor aflate pe noduri de drumuri sunt foarte importante pentru economie: reduc costuri de transport cât și timp. Din acest motiv mă îngrijorează lipsa unui calendar clar de realizare a laturii Sud a Centurii Timișoarei.

În aceeași ordine de idei, conexiunea Timișoara Nord - Autostrada A1 este doar în faza de idee.

O problema punctuala se refera la traversarea orasului Recas. Stim cu totii ce se intampla uneori, acele cozi care se formeaza datorita trecerii de pietoni prin centru. Chiar daca probabil problema va disparea odata cu deschiderea autostrazii Timisoara - Lugoj, poate este oportun sa se gaseasca o solutie rapida si simpla de remediere.

In legatura cu masurile de dezvoltare in sanatate, am observat masurile propuse pentru dezvoltarea infrastructurii si cred ca se impun.

In egala masura am remarcat din prezentarea starii de fapt cateva probleme pentru care nu am gasit propuse solutii:

a) Insuficienta sau suprasolicitarea medicilor de familie in unele localitati. Cred ca se impune si este practica o strategie la nivel judetean care sa rezolve problema (ajutor financiar la instalare)

b) Daca in ceea ce priveste numarul de medici la 1000 loc Timisul sta foarte bine, chiar comparat cu tarile occidentale, la capitolul personal auxiliar si noi, ca intreaga tara, suntem afectati de migratia fortei de munca. Cred ca ar fi oportuna studierea unor optiuni de remuneratie suplimentara din bugetul CJ, deoarece degeaba avem echipamente daca nu exista personal motivat si dedicat care sa acorde asistenta medicala la standarde decente. Stiu ca acei oameni sunt dedicati, dar mai stiu ca multi au plecat sa faca aceeaasi meserie pentru un venit decent in strainatate.

In legatura cu masurile de dezvoltare din domeniul cercetarii, sunt foarte dezamagiti de consistenta propunerilor. O singura masura si aceea in stadiu de idee.

Situatia cercetarii la nivelul judetului este foarte grava, avand in vedere ca vorbim despre acel domeniu care creeaza economia de maine: productivitate sporita si produse si servicii inovatoare. Conform cu analiza starii de fapt pe care ati facut-o, existau la ultima masuratoare doar 1700 de persoane angrenate in activitati de cercetare, adica doar 5.7/mie din populatia activa. In Bucuresti sunt 11/mie iar in judetul Cluj 7.9/mie.

Cred ca principala problema este lipsa de atractivitate a domeniului pentru acele persoane calificate, care au alte doua optiuni: pleaca din tara sau aleg munca mai bine platita in productie. Cea dea doua optiune este o consecinta a nivelului bun de dezvoltare a productiei in judet.

Cred asadar ca se impune o analiza serioasa a posibilitatilor financiare la nivel de judet vis-a-vis de acordarea chiar a unor subventii/burse pentru posturile din acest domeniu, pentru toti agentii economici, care sa le permita astfel sa acorde salariilor remuneratii atractive raportat la cele din sectoarele de productie.

In legatura cu masurile de dezvoltare care vizeaza cresterea atractivitatii turistice, vreau sa ma transmit o idee foarte simpla, si care ar fi foarte apreciata si benefica: facilitarea festivalurilor de amploare, de genul celor de la Cluj-Napoca, Novisad.

Domnul **Bălașa** încearcă să ofere câteva răspunsuri la propunerile d-lui Arion, să confirme care dintre sugestiile expuse pot fi asumate la nivelul Strategiei și care nu. Aș începe cu o sugestie care stă sub semnul întrebării din acest punct de vedere. În urmă cu câțiva ani, ADETIM-ul a avut o inițiativă în urma căreia am văzut cum se pune problema în spațiul european privind implicarea autorităților publice în susținerea sectoarelor critice din zona socio-economică a județelor sau regiunilor. Am propus șapte programe sectoriale, între care și sănătatea și dezvoltarea cercetării-tehnologiei. Din păcate, deși legislația europeană menționează foarte clar că autoritățile publice județene, locale sau regionale, au atribuții și competențe și pot să definească programe de sprijin financiar nerambursabil, legislația românească nu a clarificat acest aspect și nu redă temeiul legal prin care Consiliul Județean să aprobe un fond pe baza unor programe și să acorde astfel de ajutoare financiare. Personal, alături de echipa care a lucrat la acest programe, am fost descumpănit, pentru că în spate a existat un efort de fundamentare, de abordare strategică. În acest moment, juriștii noștri nu ne-au indicat niciun temei legal pentru a aplica o astfel de intervenție.

Legat de propunerile care își au temei și soluție la Strategie, în programul strategic multianual vom menționa centura de sud, centura de nord, cu precizarea că potrivit

acordurilor dintre județ, primărie, CNADR, s-au asumat anumite responsabilități, de exemplu centura de sud urmând să fie realizată de Ministerul Transporturilor, potrivit calendarului de investiții ale acestuia. Integrarea în Strategia județului Timiș trebuie să fie făcută și este menționată, va trebui eventual să completăm. Pentru conexiunea nord, de asemenea, nu este zona noastră de decizie. Prin urmare, propunerile de finanțări care vizează alocare de resurse de la bugetul de stat sunt în zona acestora de decizie și competență.

Domnul **Vasile** reiterează propunerea de a stabili clar care sunt obiectivele acestei ședințe: nu pot să nu constat faptul că sunt mai mulți colegi din aparatul executiv decât colegi care au venit din afara Consiliului Județean, asta însemnând că trebuie să ne gândim și la balanța celor care sunt în sală. Poate ar trebui să se indice de la bun început ce ar trebui să se discute și ce nu, pentru că deja am identificat că discutăm despre proiecte pe care nu le putem gestiona direct. Aș propune să discutăm despre proiectele pe care le putem gestiona direct, nu cele care țin de Ministerul Educației, al Sănătății, sau cele de infrastructură mare care nu ne privesc decât indirect. Bineînțeles că în parteneriat și cu anumite soluții putem să le influențăm. Aș fi fericit să discutăm despre ceea ce este în mâna noastră. De aceea, propun ca prezentarea să se facă succint, fiecare să spună ce are de spus, să stabilim un mod de lucru până data viitoare, înțelegând că va fi și o întâlnire ulterioară.

Domnul **Martinescu** se adresează d-lui Vasile, spunând că cele patru propuneri pe care le-a prezentat domnia sa intră în categoria celor care privesc Strategia.

Domnul **Vasile** nu se referă la propunerile concrete, însă s-au discutat tot felul de alte aspecte care țin de Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și așa mai departe.

Domnul **Martinescu** nu dorește să se exemplifice ceea ce nu se poate face, ci să se discute despre lucrurile concrete care eventual se pot propune pentru îmbunătățirea Strategiei. Scopul întâlnirii este să promovăm acele modificări pe care le dorim în această strategie și eventual să le analizăm, la un nivel superficial, desigur. Analiza de fond va fi făcută de personalul de specialitate al Consiliului Județean Timiș.

Domnul **Petrișor Morar**, președintele asociației Liga Oamenilor de Afaceri, cu peste 160 de afiliați: datele puse la dispoziție ar trebui să ne îngrijoreze, în special pe cei care conduc județul Timiș. Ponderea activității industriale, cea care asigură sustenabilitatea economiei județului, este într-o scădere destul de puternică. Mult mai important este comerțul, cu 38% din pondere. Astfel, în condițiile în care vom deveni doar un consumator, capacitatea județului va scădea. Și la nivel de activitate industrială, ponderea principală o au automotivale, o activitate care poate fi sezonieră, temporară, și nu una de mare dezvoltare. Cred că activitatea Consiliului Județean trebuie să se concentreze asupra aspectelor care duc plus-valoare, care să ducă la o dezvoltare economică a județului în partea ei bună. Dau exemplu Irlanda și Portugalia, prima dezvoltată industrial, a doua în domeniul comerțului – se observă discrepanțele economice dintre cele două țări. Revenind la județul Timiș, cred că trebuie să dezvoltăm tot ceea ce înseamnă activitate productivă. Avem suprafața agricolă cea mai mare din țară, însă doar 3,2% este irigată. Probabil că și aici, printr-o angajare purenică, s-ar putea dezvolta activitatea productivă în sectorul agricol, astfel încât să dea o mult mai mare capacitate. Acesta este un element care ar trebui să fie prioritar, ținând cont că suntem județul cu cea mai mare suprafață agricolă.

În al doilea rând, vorbim foarte frumos că facem străzi, șosele: este perfect, avem acces. Problema este următoarea: în zona orașelor ne-am dezvoltat și stăm destul de bine, în schimb comunele sunt uitate de Dumnezeu. Nu avem nicio industrie, nicio atracție a forței de muncă decât spre oraș. Cred că acolo ar trebui să fie dezvoltată industria. Sigur, se poate face o prelucrare primară, mici fabrici de făină, peaprate, etc. Sunt zone întregi din județ care nu au aproape niciun fel de industrie. Ar trebui să gândim o dezvoltare a acestor sectoare prin ceva concret, am dat exemplu sectorul agricol. Am văzut că există câteva centre de colectare, este foarte bine. Activitățile agricole trebuie să fie prioritare.

Nici în cazul Timișoarei, nu știm ce fel de oraș avem: un oraș turistic, un oraș comercial, un oraș studentesc, un burg? Dar știm sigur că marile manifestații, marile întâlniri ale oamenilor de afaceri se fac ori la mall ori la Craft, spații complet ineficiente. Nu putem să ne promovăm activitatea ca oameni de afaceri. Mergem ori la Arad, unde este o zonă expozițională mult mai adecvată decât la Timișoara, sau la București. Timișul nu există, parcă nu am fi cel mai puternic oraș din DKMT. Cred că aici, Consiliul Județean, Primăria, oamenii de afaceri ar putea să găsească o soluție. De 15 ani vorbim deja de Interporto. Îl avem prevăzut, proiectat, dar nu se mișcă. Atâta vreme cât nu facem un pas în acest sens, înseamnă că batem pasul pe loc.

Atât societatea civilă, cât și reprezentanții instituției în care ne aflăm ar trebui să-și asume responsabilitatea pentru îndeplinirea acestor obiective. Obiectivele sunt frumoase, dar nerealizabile sau nerealizate încă. Aici nu mai este o problemă de partid, ci un interes al tuturor din această zonă a țării. Sunt foarte multe proiecte în program, unele cu studii, unele fără, altele care au deja un buget. Cred că ar trebui să ne concentrăm pe 4 sau 5 obiective mari, unde toată lumea să punceze. Celelalte rămân în limita firească a dezvoltării județului Timiș. Dacă noi am stabilit că vrem Interporto, sau centură, sau câteva lucruri esențiale, să ne concentrăm pe acestea. Repet, cred că principala noastră cale ar trebui să fie dezvoltarea agriculturii, prin irigații, și a industriei, care ar putea fi într-o dezvoltare regională mult mai puternică.

Domnul **Bălașa** va încerca să răspundă la intervențiile antevorbitorilor. Vis-a-vis de scopul întâlnirii de astăzi, acesta este decis de comun acord, având toată flexibilitatea necesară pentru a obține fie rezultatul maxim – formularea de observații, sugestii de îmbunătățire pe care noi să le procesăm și să le includem în Strategia care va fi aprobată în ședința de consiliu, fie așa cum s-a și sugerat, să organizăm o întâlnire mai amplă și să dezbaterem acele teme care au nevoie de detalieri. Dacă astăzi participanții la dezbatere vor formula propuneri concrete, acestea sunt binevenite, iar noi le vom prelua și prezenta în comisiile de specialitate.

În legătură cu observațiile formulate de d-l Petrișor Morar, dacă valoarea adăugată brută este un deziderat, creșterea acesteia ne interesează. Dacă doriți, față de documentul strategic curent, care e valabil până la sfârșitul anului, am venit cu acest concept. Am constatat și noi că nu există o corelare foarte bună între intervenții, proiecte de investiții și sectoarele din economia județului care produc cea mai mare valoare adăugată. Noi am măsurat valoarea adăugată brută la nivel de salarii, pe datele statistice am putut să vedem care este ponderea în diferite domenii de activitate. Ele participă în proporție de peste 65% la performanța economică. Ar fi putut fi luați în calcul și alți indicatori, cum ar fi profitul, dar cum e foarte dificil, ne-am mulțumit cu acest indicator reprezentativ. Pe acest considerent, am căutat sectoarele cu cea mai mare valoare adăugată a județului: furnizarea de electricitate, gaze și aer condiționat, producția chimică și a produselor chimice, producția computerelor și a produselor electronice și optice, producția de echipamente electrice, producția de mașini și echipamente. Sectoarele de siguranță regională, care chiar dacă nu au o contribuție la valoarea adăugată brută, sunt necesare pentru siguranța județului, a regiunii: sănătatea, alimentația, telecomunicațiile, transport aerian, cercetare și dezvoltare științifică.

La nivelul Consiliului Județean și a instituțiilor subordonate care au atribuții în aceste sectoare, am propus un sistem de indicatori de prioritizare a proiectelor, în așa fel încât să verificăm dacă proiectele pe care le generăm au sau nu contribuții directe în aceste sectoare – fie că sunt de performanță, fie că sunt de siguranță regională. Totodată, pentru ceilalți actori locali, privați și publici, unde Județul nu poate să decidă, considerăm că și ei pot să îndeplinească indicatori de prioritizare care să țină cont de aceste sectoare prioritare, pentru că vorbim de strategia județului. Numai dacă vorbim de pregătirea resurse de muncă pentru viitor pentru nevoile economiei județului, ar trebui de exemplu ca Inspectoratele școlare, curriculele la nivelul universitar să ia cunoștință despre aceste sectoare și să pregătească resursa de muncă în acord cu acestea.

Legat de ponderea industriei și a serviciilor în economia județului: industria are o ușoară descreștere față de sectorul servicii și comerț, însă dacă analizăm din altă perspectivă, observăm că în mai toate marile orașe, metropole, se înregistrează același tip de pondere în economie. Noi credem, și am propus ca și concept în Strategie, că ar trebui să ne eaxăm pe o industrializare inteligentă, dacă putem să acționăm în acest sens. Pe de altă parte, este adevărat că trebuie să identificăm ce pârghii avem ca autorități publice în acest domeniu. Ce trebuie să facem noi pentru a ajuta sectorul privat, pentru că totuși ei acționează cu aceste elemente. Ce pârghii avem pentru a-i determina să genereze o creștere inteligentă a industriei.

Legat de agricultură, este adevărat că avem un potențial deosebit. Noi am propus acel proiect de centru județean de achiziție, desfacere produse agricole pentru a stimula producția de legume-fructe la nivelul producătorilor și asociațiilor și a-i ajuta să le plaseze în piață. Nu trebuie însă să ne oprim aici, mai există și alte instrumente, nu neapărat în mâna Consiliului Județean, cum ar fi dezvoltarea sistemului de irigații – absolut necesar pentru o dezvoltare eficientă. Propunem poli de dezvoltare în județul Timiș care să țină cont de potențial și chiar de zonele urbane, generând dezvoltare și în domeniul rural. Uniunea Europeană vine cu aceeași filozofie, resursele trebuind concentrate acolo unde poate produce cea mai mare valoare adăugată și rezultate pe termen cât mai scurt. Intermodalul a rămas un deziderat, nu am renunțat la el. Poate că ne-am pus prea mari speranțe în finanțările publice nerambursabile și ar fi trebuit să încercăm o finanțare public-privată. Și aceasta este luată în calcul, însă nu ne-am permis să ignorăm posibilitățile de a atrage fonduri nerambursabile pentru această investiție.

Domnul **Morar** consideră că 22 de milioane de euro nu este o sumă atât de mare încât să împiedice realizarea unui asemenea obiectiv important. Vorbind despre un alt element, se spunea că foarte multe societăți mici și mijlocii au dispărut. O parte dintre ele erau în domeniul comerțului. Apariția supermarketurilor și mall-urilor elimină aceste inițiative. O să ajungem în situația întâlnită la Budapesta, unde clădirile frumos construite au rămas neocupate. Trebuie să analizăm și dacă avem o asemenea atracție în zona respectivă. Cert este însă că trebuie să dăm valoare autohtonului, să stimulăm într-o formă sau alta creativitatea autohtonă. Sigur că mecanismele sunt delicate, poate chiar se suprapun directivelor europene, dar cu o anumită inteligență trebuie să realizăm acest lucru, pentru că banul român rămâne în România, de regulă. Probabil că activitatea județului va trebui să se orienteze și spre așa ceva.

Domnul **Bălașa** este de acord că acest subiect este foarte important și realizează că în trecut s-a greșit când s-a permis supermarketurilor să pătrundă în zonele centrale. O astfel de politică legată de localizarea supermarketurilor trebuia să fie clarificată, însă nu este târziu nici acum. Foarte rar în spațiul european se găsesc astfel de soluții, supermarketurile fiind localizate la marginea orașelor în scopul de a-i proteja pe micii comercianți sau comerțul autohton. Localizarea lor stă la îndemână autorităților locale și județene și trebuie realizată. Știu ca există deja astfel de preocupări.

Domnul **Adrian Pășcuță**, consilier județean, dorește să menționeze că un document de importanță și anvergura Strategiei nu are cum să treacă doar plasând pe site un link către el: aș fi organizat dezbateri publice sectoriale pe fiecare dintre domeniile importante, cu specialiștii din domeniul respectiv. De asemenea, documentul ar trebui trimis către universități și solicitat punct de vedere. Pe de altă parte, ar trebui organizate întâlniri cu antreprenorii locali și investitorii străini și chiar liderii acelor oameni care protestează de câteva zile în piețe, pentru a putea capta cât mai multe sugestii. D-l Pășcuță dorește să afle în ce măsură, în elaborarea acestei strategii, au fost implicate principalele primării din județ – Timișoara, Lugoj, Sânicolau Mare – pentru că reprezintă actori importanți.

Domnul **Bălașa** reamintește participanților că elaborarea documentelor Strategiei a parcurs un proces care a început în anul 2013. ADETIM, ca entitate responsabilă cu editarea acestor documente, a invitat în cadrul grupurilor de lucru pe domenii specifice actori relevanți care au atribuții în domeniile respective. Rata de participare a fost una

bună, în ansamblu. Au fost analizate documentele, s-au propus proiecte care au fost integrate în strategie. Universitățile au fost prezente constant și au avut o contribuție foarte importantă, alături de Camera de Comerț și de alte instituții. Consider că este tardiv să reluăm discuțiile pe domenii specifice, pentru că județul Timiș are nevoie de o strategie aprobată, chiar și perfectibilă, pentru a putea fundamenta proiectele de investiții pe care cel puțin Consiliul Județean își dorește să le finanțeze. Consiliul Județean, prin ADETIM, pentru fiecare dintre proiectele de investiții promovat de primăriile din județul Timiș, eliberează o adeverință prin care certifică cu documente că proiectul de investiție respectiv se încadrează în programul strategic, pe o anumită axă și măsură de intervenție. În consecință, este critic să acceptăm că un proces de consultare a avut loc, suntem deschiși să preluăm sugestii, însă suntem nevoiți să aprobăm Strategia până la sfârșitul anului pentru a nu ne împiedica în procesul de obținere al finanțărilor nerambursabile.

Legat de primării, acestea au fost de asemenea invitate, au fost preluate toate proiectele de investiții pe care ADETIM le gestionează, împreună cu Consiliul Județean.

Domnul **Vasile**: am văzut în documentație mai multe aspecte legate de direcțiile strategice, obiectivele statistice, partea de monitorizare și am auzit mai multe lucruri legate de indicatorii pentru sectoarele economice. V-aș ruga să ne să ne spuneți câteva lucruri și despre partea de monitorizare care ține de aspectele economice, mai ales că în partea de vest a României au crescut foarte mult cazurile de cancer la plămâni. De aceea, consider că este foarte important și acest aspect. Totodată, ar trebui să ne gândim și la monitorizarea pe partea de îmbunătățire a condițiilor de trai, un aspect foarte important inclusiv în ceea ce privește angajarea forței de muncă de pe teritoriul județului nostru. După cum se știe, avem un deficit al forței de muncă și suntem nevoiți de multe ori să atragem forță de muncă de peste graniță, din Serbia de exemplu. De asemenea, poate ar trebui să monitorizăm aspecte legate de siguranța cetățeanului, chiar dacă nu direct, în contextul mișcărilor sociale din ultimele luni – refugiați, mișcări de stradă. În ceea ce privește consultarea celorlalți actori, poate ar fi indicat la un moment dat să creăm o platformă online de consultare a actorilor, pentru că și prioritățile se schimbă în timp. S-ar putea să ne dăm seama că aceste mișcări sociale vor schimba prioritățile noastre, ale celor din conducerea instituțiilor și din organismele de reprezentare. Sibiu, ca exemplu, are o viziune de dezvoltare care este consultată cu cetățenii. Acea viziune specifică în mod clar că nu se dorește creșterea municipiului, ci îmbunătățirea condițiilor de trai. Deci s-ar putea să nu ne intereseze atât de mult dezvoltarea pe anumite sectoare economice, cât să ne intereseze siguranța cetățeanului, fiind învecinați cu două state. Ați făcut referire la specializarea inteligentă a industriei. Distanțele dintre Timișoara și Arad sau Lugoj s-au micșorat, vorbind metaforic, pentru că se îmbunătățesc căile de comunicație pe aceste axe. Bănuiesc că ați luat în considerare și studii pe fonduri europene privind axa de dezvoltare Timișoara-Arad. De aceea, mă interesa foarte mult care sunt sursele care au fost luate în calcul pentru crearea acestei strategii.

Domnul **Bălașa**: în elaborarea documentelor strategice evident am ținut cont de toate documentele strategice existente, disponibile atât la nivel național, cât și la nivelul strategiilor sectoriale, dar și strategia regiunii și documentele strategice ale municipiului Timișoara pe care le-am consultat și la care am și participat. Dorim să asigurăm o corelare între ceea ce își dorește județul să facă și ceea ce își propune Timișoara să facă. Am și propus o listă de proiecte prioritare strategice comune, rămânând de văzut pentru care dintre ele se vor semna parteneriate.

Privind monitorizarea programului strategic, am enunțat-o la nivel de principiu în strategie, însă reprezintă un aspect la care încă mai trebuie să lucrăm, în special pe sistemele prin care putem să o asigurăm: sisteme informatice bazate pe anumiți indicatori furnizați de proiectele care se realizează. Doresc să fac o precizare legată de ce înseamnă aceste documente strategice, nu numai la noi, ci valabilă pentru orice strategie din România: documentele strategice sunt documente dinamice, organisme vii. Chiar după ce sunt

aprobate, acestea nu rămân la nivelul la care au fost aprobate. Tot timpul, bazându-ne pe schimbări de sistem, de piață, apar elemente noi, iar dacă acestea au o anumită formă și sens pentru Strategie, pot fi incluse în documente.

Un astfel de document strategic, dincolo de faptul că este supus consultării publice, are nevoie și de un program de marketing și promovare. El trebuie cunoscut de publicul larg. Astfel, ne-am propus să edităm o broșură în care să prezentăm sintetic ceea ce ne-am propus să realizăm în județul Timiș pe un orizont de timp de 35 de ani – 2050. Oamenii nu stau să citească documente cu un volum atât de vast. Însă trebuie să le prezentăm un rezumat din care să reiasă prioritățile noastre. Un astfel de document este deja elaborat, dar nu l-am adus în față pentru că așteptăm aprobarea Strategiei. Îl vom pune la dispoziția celor interesați pe suport electronic și pe hârtie.

În ceea ce privește axa Timișoara-Arad, aș vrea să spun mai mult. Încă dinainte de a se vorbi pe larg despre acest concept de realizare a unei metropole care să integreze cei doi poli de dezvoltare, am publicat în Strategia care este încă valabilă, un concept de dezvoltare a județului Timiș ținând cont de cei mai importanți doi poli de creștere din regiune: Timișoara și Arad. Asta înseamnă că, pe baza unui program comun agreat, care începe să prindă contur acum, autoritățile publice locale (cele două primării, în primul rând, dar și Consiliile Județene și localități din zona de referință) pot să semneze un acord de parteneriat, să-și definească un program comun de investiții, astfel încât să pună în valoare un astfel de concept. Noi, ca și Consiliul Județean, putem să ne asumăm în acest sens o parte dintre proiectele comune și prin implementarea lor să contribuim la accelerarea acestui fenomen. Există o mare oportunitate să ne dezvoltăm pe această direcție și se va întâmpla oricum. Chestiunea este cât de repede se va întâmpla. Cu eforturi concentrate, se va întâmpla mult mai repede.

Noutatea este că ne-am gândit la o axă Arad-Timișoara-Lugoj, pentru că autostrada a creat premise foarte bune să extindem conceptul. Astfel, în noul ciclu de programare, la nivelul județului Timiș nu se mai vorbește doar de axa Timișoara-Arad, ci de Arad-Timișoara-Lugoj, cu Timișoara coagulant.

Domnul **Vasile** dorește să facă o mențiune, referitoare la axa Timișoara-Arad: în curând, vom avea un eveniment comun în care vom semna acordul de colaborare. Ceea ce aș vrea să spun este că în ceea ce privește analiza SWOT, ar trebui să recunoaștem anumite aspecte: poziția nefavorabilă a Timișoarei în ceea ce privește conectarea la coridoarele de comunicație pan-europene. Dacă noi nu valorificăm această axă de dezvoltare, putem să decădem în câțiva zeci de ani. Cred că ar trebui să trecem această amenințare în analiza SWOT, la fel cum poate să fie trecută la oportunități axa Timișoara-Arad-Lugoj. Tot la capitolul oportunități am putea să menționăm ceea ce a remarcat d-l **Jose Miguel Viñals**, consulul onorific al Spaniei la Timișoara, faptul că orașul nostru se găsește în centrul triunghiului Budapesta-Belgrad-București. Aria acestui triunghi are nevoie de un pol de creștere în centru, acesta fiind Timișoara. Sper că Strategia ia în considerare și eventualele oportunități legate de regionalizare și descentralizare și va trebui să fim pregătiți în fața acestor schimbări administrative.

Domnul **Bălașa**: noi ne dorim regionalizarea și chiar am făcut fundamentarea în acest scop. Nu am dedicat un capitol distinct acestei perspective, pentru că aceasta trebuie să vină din afară. Vă amintesc că regiunea noastră chiar a făcut un proiect de lege pentru regionalizare și suntem poate cei mai pregătiți pentru acest aspect. În documentele strategiei există un plan de acțiune propus pentru perioada 2015-2016, care este un extras din programul multianual cu rolul de a ne arăta cadrul de lucru pentru ce a mai rămas din acest an și pentru anul viitor. Din perspectiva mea, anul 2016 este un an de pregătire a documentației, de accesare de programe. Ar merita să ne uităm cu toții și pe proiectele depuse de noi, lista nu este închisă. Proiecte pot fi adăugate chiar și în anul viitor, aprobate prin Hotărâri de Consiliul Județean. Noi am propus 90 de proiecte. Cu siguranță nu vom reuși să facem atâtea, însă e bine să avem cadru de lucru pentru a nu rata nicio oportunitate de accesare a programelor de finanțare.

Domnul **Vasile Dogaru**, Universitatea de Vest: Aș dori să răspund în legătură cu regionalizarea. Tot documentul este construit în acest sens și are ca bază legală Legea 215/2001. În acest sens, orice prioritate stabilită în Strategie are prioritate față de nivelul macroeconomic. Rămâne să stabilim dacă prioritățile din Strategia aprobată (cu modificările care se vor face) vor fi asumate efectiv de către Consiliul Județean. Mă refer la două direcții care sunt într-un fel opuse, iar o parte din antevorbitori a spus că nu susține ceea ce nu poate fi realizat din bugetul Consiliului Județean. Însă, dacă vrem regionalizare trebuie să ne asumăm și acest lucru, pentru că trebuie să ne maturizăm în timp. Dacă decalrăm, de exemplu, că nu putem susține cercetare științifică, înseamnă că nu susținem specializare inteligentă, implicit nu respectăm strategiile la nivelul Uniunii Europene și cele la nivelul României. România încă lucrează la o strategie cu privire la specializarea inteligentă. Județul Timiș a făcut pași în această direcție și a introdus elemente de specializare inteligentă pornind de la necesitățile proprii. Dacă desfacem această prioritizare pe sectoare (eu fac distincție între sectoare și proiecte) avem situația sectoarelor pe care le putem susține aproape în întregime, însă maniera în care le susținem nu trebuie să stea în mâna juriștilor, ci în mâna factorilor decidenți. Explicația este simplă: dacă legea europeană permite, legea română este nulă de drept. Regionalizarea nu se poate realiza dacă nu facem aceste intervenții, susținute de Hotărâri de Consilii Județene, către Ministere. De asemenea, este foarte important ca județele să ceară ca strategiile la nivel național să fie unice, iar strategiile județene să se constituie anexe a celei naționale. În alte cazuri, prin proiecte, primind bani de la Uniunea Europeană, construim strategii. Cred că avem peste 10 mii de strategii la nivelul țării în acest moment. Este imposibil ca cineva să le poată citi, deci va trebui să rămânem la o strategie unică la nivelul țării, care să nu prevadă de exemplu dezvoltare rurală până în anul 2020 sau până în 2030, ci să fie diferențiată și să susțină interesul fiecărui județ. Revin, interesul județului are prioritate.

Legat de diferența dintre sectoare prioritare și proiecte, proiectele trebuie susținute prin prioritizări. Sectoarele se propun la acest nivel, putând anexa proiectele. Pentru acest fapt, UE ne-a returnat acordul de parteneriat de câteva ori. Nu este posibil să prevedem într-o strategie să construim un pod, ci va trebui să alegem acele sectoare din Strategie care au efecte de antrenare (de exemplu sectorul construcțiilor). Acesta este rolul unei strategii, nu să se constituie într-o listă de proiecte.

S-a ridicat problema foarte importantă a investițiilor străine. Acestea trebuie susținute. Ceea ce lipsește acestui mecanism, iar Consiliul Județean va trebui să atragă în acest sens asistență tehnică din partea unor juriști bine pregătiți, este să rămână valoare adăugată în acest județ indiferent de cine investește, autohtoni sau străini. Nici nu putem face altfel, pentru că încălcăm legea europeană. Acest lucru ține de un mecanism de finețe. De exemplu, dacă cerem o anumită analiză pentru un anumit produs care să fie realizat aici, s-ar putea ca acesta să nu treacă testul și niciodată acest produs să nu intre în zonă dacă nu este interesat județul. Există aproximativ 7 mii de astfel de măsuri inventariate la nivelul Organizației Mondiale a Comerțului. Rămâne în sarcina noastră să rezolvăm aceste probleme, să atragem specialiști care să rezolve aceste mecanisme de finețe. Este vremea acestor mecanisme de finețe și nu a lucrurilor spuse la nivel general, care pot să fie valabile sau nu.

De asemenea, părerea domnului Dogaru este că această strategie nu poate deveni operativă dacă nu vor fi încheiate între 50 și 100 de parteneriate între Consiliul Județean Timiș și alte regiuni din Uniunea Europeană sau din afara ei. Acesta este de fapt specializarea inteligentă. Nu este o specializare intrajudeț, ci una între regiuni. UE alocă fonduri, și mă refer doar la cele structurale, doar pentru această specializare inteligentă. Nu poți să vinzi către o altă regiune dacă aceasta nu vrea să cumpere. Deci, trebuie să produci marfă pe care o poți vinde sau o poți schimba. Din acest motiv, este nevoie de încheierea acordurilor.

Toată această strategie a fost elaborată pe baza unei viziuni până în anul 2050. S-a pornit de la viziunea altor regiuni asupra acestei dezvoltări, ajungându-se la ceea ce ne dorim noi. Problema industrializării și reindustrializării este trecută la loc de cinste, iar explicația este simplă: efectul de angrenare din sectoarele industriale ne ajută să coexistăm. Nu putem să facem abstracție de aceste sectoare care au efect de antrenare foarte mare. Faptul că s-au distrus aproape 12 mii de firme mari în această perioadă și nu mai avem o industrie coerentă nu trebuie să ne îngrijoreze, cel puțin la nivelul județului Timiș. Pentru că dezvoltarea din 2008-2013 a asigurat o creștere a sectorului industrial de 1,69. La nivelul național, a fost de 1,21. Sectorul industriei prelucrătoare de asemenea s-a dezvoltat cu 1,82. Rămâne doar să păstrăm această valoare adăugată care se realizează în interiorul județului și acest lucru ține de legislativ și de hotărârile care se iau în urma mecanismelor de finețe.

Domnul **Emil Mateescu**, Camera de Comerț și Industrie: apreciez foarte mult documentul care ni se prezintă astăzi, din experiența proprie știu că un astfel de document impune cunoașterea unor informații la nivel național, macro, coborând până la nivelul fiecărei localități a județului. Există probleme în ceea ce privește obținerea de informații. În județ aproape nu mai putem obține informații. Institutul Național de Statistică nu ne poate da, Registrul Comerțului sau Finațele nu le pot oferi decât în baza unui documentar de cerere care este trimis la București și după o perioadă de vreme sosesc niște informații. Anul trecut, la Topul Firmelor, am acordat un premiu pentru cea mai mare investiție în județ și a fost foarte greu să obțin informațiile legate de investiții. Am apelat la Agenția Națională de Dezvoltare a Investițiilor Străine și a Parteneriatului Public-Privat. După o corespondență scrisă și foarte multe telefoane, mi s-a răspuns că nu pot primi informația solicitată, pentru că nu există date. Cred că, împreună cu Consiliul Județean, avem obligația să facem câteva intervenții. Legea parteneriatului public-privat nu există, este un document care nu poate fi implementat, deși este o lege cerută de mediul de afaceri de multă vreme.

În ceea ce privește mediul economic, în cadrul întâlnirilor cu reprezentanții mediului de afaceri rezultă câteva cereri ale acestora. În primul rând, piață de desfacere pentru capitalul autohton, forță de muncă calificată și condiții pentru asigurarea locurilor de muncă. În ceea ce privește aceste aspecte, cred că în mâna Consiliului Județean se află rezolvarea câtorva. Pregătirea profesională a cadrelor muncitorești stă în mâna Consiliului Județean prin Inspectoratul Județean de Învățământ. În țară există o dezbatere foarte importantă cu privire la învățământul profesional dual. Această sarcină importantă care arată obținerea unor calificări în domeniile de interes cerute de economia județului stă și în mâna Inspectoratului. În acest caz există o lege, dar nu și regulament de aplicare. În aceste condiții, nici această activitate care este în folosul firmelor, a mediului economic, nu se poate pune în aplicare în suficientă măsură. Ne putem pregăti, dar nu putem risca. A riscat Brașovul, și acolo există deja o școală profesională cu regim dual. Au găsit formula, împreună cu firmele de acolo, ca școala să fie susținută parțial de mediul privat și parțial de stat pentru a funcționa pe niște domenii de activitate. Deci cred că este la îndemâna noastră să realizăm acest lucru.

În ceea ce privește capitalul autohton, cred că merită să-i acordăm mult mai multă atenție. La Camera de Comerț există un program special prin care ne îndreptăm către firmele cu capital autohton. Vedem din toate sintezele că prezența capitalului autohton este redusă. Cred că, împreună cu Consiliul Județean și nu numai, Camera de Comerț ar putea avea întâlniri cu reprezentanții capitalului autohton.

Domnul **Bălașa** dorește să întărească ideea domnului Mateescu, spunând că în cadrul Strategiei a fost semnalat ca vulnerabilitate a economiei județului faptul că acest capital autohton este mult mai slab reprezentat, fiind de fapt una dintre marile vulnerabilități la nivel național.

Domnul **Mateescu** subliniază aspectul cercetării și dezvoltării. Firmele cu capital străin beneficiază de cercetare din țara de origine, nu au nevoie de astfel de centre aici.

Aceasta înseamnă că noi suntem frustrați de un bagaj de informații foarte importante. Există statistici care arată că la nivelul țării, regiunea vest este în urmă în privința cercetării. Asigurăm inițiatorii Strategiei că vor avea sprijinul Camerei de Comerț în toate demersurile.

Domnul **Bălașa** îi transmite domnului Mateescu că s-ar bucura de o propunere concretă privind colaborarea cu privire la sprijinirea antreprenoriatului autohton, pentru a fi supusă analizei în comisiile de specialitate și a fi inclusă în lista de proiecte a Strategiei. Lista de proiecte nu este una închisă și ea răspunde acelor obiective și axe prioritare de intervenție. Înainte de a încheia, dorim să vă transmitem că vom încerca să organizăm o a doua consultare, cu sprijinul colegilor de la Direcția de Administrație Publică Locală, urmare a solicitării Președintelui CJT. Mulțumim pentru sugestii și propuneri, acestea vor fi prezentate comisiilor de specialitate, pentru a fi integrate în documentul strategic, acolo unde își au locul.

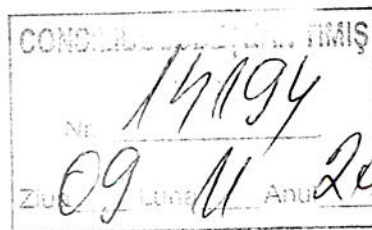
În încheiere, domnul vicepreședinte **Zanfir Florian**, apreciază întâlnirea de astăzi, urmând să stabilească data următoarei întâlniri, pentru a selecta cât mai multe idei.

**Responsabil pentru relația cu societatea
civilă în aplicarea prevederilor**

Legii nr.52/2003

Cornelia-Mihaela PARAIPAN

Catre,

Presedintele Consiliului Judetean Timis dl. Titu Bojin
- in atentia d-lui Secretar al C.J. Timis dl. Ioan Danut Ardelean
- spre stiinta responsabilului pentru relatia cu societatea civila
in aplicarea prevederilor Legii nr.52/2003, d-na **Cornelia**
Mihaela Paraipan
- spre stiinta A.D.E.T.I.M, d-lui Director **Sergiu Balasa**

Referitor la **Strategia si Programul Strategic Multianual de Dezvoltare Economico-Sociala a judetului Timis pentru perioada 2014-2020 (2023)**, precum si a **Planului de Actiune al judetului Timis pentru perioada 2015-2016**, pentru pregatirea, promovarea si implementarea proiectelor de investitii.

Fac urmatoarele propuneri de completare cu patru obiective dupa cum urmeaza:

– la **Capitolul V. PROGRAMUL STRATEGIC AL JUDETULUI TIMIS**

AXA 1: TRANSPORT

DI 1.1 TRANSPORT RUTIER SI STRAZI URBANE

M 1.1.6 Realizarea de centuri ocolitoare ale municipiilor si oraselor supuse traficului de tranzit intens

Se introduce:

- nr curent: 5
- Tipul proiectului: **Varianta Ocolitoare Sud a Municipiului Lugoj, DN 6-sens giratoriu Costeiu, cu traversare linia C.F. Lugoj-Timisoara, DJ 592, linia C.F Lugoj-Buzias, DN 68B, DN 58A, linia C.F. Caransebes-Lugoj, DN6 sens giratoriu spre Caransebes.**
- Beneficiari si parteneri: C.J. Timis, Municipiul Lugoj
- Buget total (EURO): 35.mil.
- Hotarare C.J. Timis: nu exista
- Program finantare: P.O.R 2014-2020. axa prioritara 6
- Stadiu: Fisa de Proiect

AXA 2: MEDIU

DI 2.2 GESTIUNEA DESEURILOR

M.2.2.2 Constructia deponeurilor de deseuri si a statiilor de transfer aferente

La numar curent 2 se completeaza titlul proiectului care va avea urmatorul continut:

Sistem Integrat de Management al Deseurilor in judetul Timis, colectare selectiva pentru cele patru fractii-hartie, mase plastice, metale si sticla, cuprinse in Legea nr.99/2014 pentru modificarea Legii nr. 101/2006, a salubritatii localitatilor.

- Beneficiari si parteneri: C.J.Timis
- Buget total (EURO): neestimat
- Hotarare C.J.Timis: urmeaza
- Program finantare: P.O.S Mediu
- Stadiu: fisa de proiect.

AXA 4. SOCIAL SI SANATATE

DI 4.1 ASISTENTA SOCIALA

M 4.1.1 Reabilitarea si dotarea unor centre sociale

Se introduce numarul curent: 11

-Titlul proiectului – Centru de tratare a dependentilor de droguri, jocuri de noroc sau alcool.

- Beneficiari si parteneri: C.J.Timis, Mun.Lugoj
- Buget total (EURO): neestimat
- Hotarare C.J.Timis: urmeaza
- Program finantare: P.O.R 2014-2020, axa prioritara 8
- Stadiu: Fisa de proiect

AXA 11 CULTURA

DI 11.10 VALORI DE PATRIMONIU CONSTRUIT

M 11.10.6 Reabilitarea patrimoniului construit cu valoare arhitecturala, istorica sau arhologica

Se suplimenteaza numarul curent: 4

Titlul proiectului – "Casa memoriala Wilhelm si Arpad Muhle si Muzeul Rozelor"

- Beneficiari si parteneri: C.J.Timis, Municipiul Timisoara
- Buget total (EURO): neestimat
- Hotarare C.J.Timis: urmeaza
- Program finantare: P.O.R 2014-2020, axa prioritara 5
- Stadiu: Fisa de proiect

Alaturat atasez Fisele de Proiect pentru cele patru obiective enuntate mai sus.

Data,
06.11.2015

Consilier judetean,
Marius Martinescu

FISA DE PROIECT

pentru fundamentarea si constituirea portofoliului de proiecte al C.J.Timis in cadrul Programului strategic multianual de dezvoltare socio-economica a judetului Timis 2014-2020

Titlul orientativ al proiectului	
Varianta Ocolitoare Sud a Municipiului Lugoj, DN 6-sens giratoriu Costeiu, cu traversare rau Timis, linia C.F. Lugoj-Timisoara, DJ 592, linia C.F Lugoj-Buzias, DN 68B, DN 58A, linia C.F. Caransebes-Lugoj, DN6 sens giratoriu spre Caransebes.	
1.Date generale:	
1.1 Initiatorul proiectului (nume si prenume)	Marius Martinescu
1.2 Beneficiarul finantarii Parteneri (daca este cazul)	C.J.Timis, U.A.T-urile din judetul Timis
1.3 Valoarea estimata a investitiei (lei/Euro)	neestimat
1.4 Stadiul curent (FP; Concept; SPF; SF; PT; CF)	FP
2.Descrierea proiectului	
2.1 Descrierea succinta a proiectului (obiective specifice si activitati/actiuni necesare pentru realizarea obiectivelor)	Eliminarea circulatiei rutiere prin tranzitare din zona de sud a municipiului Lugoj, spre/si din Buzias si Resita
2.2 Necesitatea/justificarea interventiei (descrierea problemei care se rezolva prin proiect si modul prin care solutia propusa contribuie la rezolvarea acesteia)	Eliminarea traficului greu din aproximativ 50 de strazi ale municipiului Lugoj.
2.3 Grup tinta	Cetatenii municipiului Lugoj.
2.4 Rezultate estimate	Mediu curat, infrastructura protejata

Legenda: FP-Fisa Proiect; SPF-Studiu de Prefezabilitate; SF-Studiu de Fezabilitate; PT-Proiect Tehnic; CF-Cerere de Finantare.

Data,
06.11.2015

Consilier judetean,
Marius Martinescu

FISA DE PROIECT

pentru fundamentarea si constituirea portofoliului de proiecte al C.J.Timis in cadrul Programului strategic multianual de dezvoltare socio-economica a judetului Timis 2014-2020

Titlul orientativ al proiectului

Sistem Integrat de Management al Deseurilor in judetul Timis, colectare selectiva pentru cele patru fractii-hartie, mase plastice, metale si sticla, cuprinse in Legea nr.99/2014 pentru modificarea Legii nr. 101/2006, a salubritatii localitatilor

1.Date generale:

1.1 Initiatorul proiectului (nume si prenume)	Marius Martinescu
1.2 Beneficiarul finantarii Parteneri (daca este cazul)	C.J.Timis, Municipiul Lugoj
1.3 Valoarea estimata a investitiei (lei/Euro)	35.milioane Euro
1.4 Stadiul curent (FP; Concept; SPF; SF; PT; CF)	FP

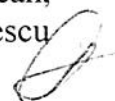
2.Descrierea proiectului

2.1 Descrierea succinta a proiectului (obiective specifice si activitati/actiuni necesare pentru realizarea obiectivelor)	Colectarea selectiva a celor patru componente (hartie, mase plastice, metale si sticla) si transportarea spre prelucrare
2.2 Necesitatea/justificarea interventiei (descrierea problemei care se rezolva prin proiect si modul prin care solutia propusa contribuie la rezolvarea acesteia)	Reducerea cantitatilor depuse in Deponul de la Ghizela. Valorificarea celor patru componente prin reciclare. Reducerea costurilor.
2.3 Grup tinta	Cetatenii judetului Timis.
2.4 Rezultate estimate	Reducerea tarifelor de colectare a deseurilor pentru cetateni, unitati comerciale si institutii. Un mediu mai curat.

Legenda: FP-Fisa Proiect; SPF-Studiu de Prefezabilitate; SF-Studiu de Fezabilitate; PT-Proiect Tehnic; CF-Cerere de Finantare.

Data,
06.11.2015

Consilier judetean,
Marius Martinescu

FISA DE PROIECT

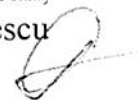
pentru fundamentarea si constituirea portofoliului de proiecte al C.J.Timis in cadrul Programului strategic multianual de dezvoltare socio-economica a judetului Timis 2014-2020

Titlul orientativ al proiectului	
Centru de tratare a dependentilor de droguri, jocuri de noroc sau alcool.	
1.Date generale:	
1.1 Initiatorul proiectului (nume si prenume)	Marius Martinescu
1.2 Beneficiarul finantarii Parteneri (daca este cazul)	C.J.Timis, Municipiul Lugoj
1.3 Valoarea estimata a investitiei (lei/Euro)	neestimata
1.4 Stadiul curent (FP; Concept; SPF; SF; PT; CF)	FP
2.Descrierea proiectului	
2.1 Descrierea succinta a proiectului (obiective specifice si activitati/actiuni necesare pentru realizarea obiectivelor)	Tratarea dependentilor de droguri, jocuri de noroc sau alcool
2.2 Necesitatea/justificarea interventiei (descrierea problemei care se rezolva prin proiect si modul prin care solutia propusa contribuie la rezolvarea acesteia)	Consiliere psihologica, psihoterapie de grup si individuala pentru tratamentul dependentei de alcool, droguri, jocuri de noroc, Consilierea familiei celor dependenti in legatura cu tratamentul alcoolismului, tratamentul dependentei de droguri si jocuri de noroc, Asistenta medicala si sociala, consiliere si asistenta spirituala, Ergoterapie, reintegrare familiala si comunitara
2.3 Grup tinta	Cetatenii judetului Timis.
2.4 Rezultate estimate	Stoparea dependentei

Legenda: FP-Fisa Proiect; SPF-Studiu de Prefezabilitate; SF-Studiu de Fezabilitate; PT-Proiect Tehnic; CF-Cerere de Finantare.

Data,
06.11.2015

Consilier judetean,
Marius Martinescu

FISA DE PROIECT

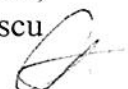
pentru fundamentarea si constituirea portofoliului de proiecte al C.J.Timis in cadrul Programului strategic multianual de dezvoltare socio-economica a judetului Timis 2014-2020

Titlul orientativ al proiectului	
"Casa memoriala Wilhelm si Arpad Muhle si Muzeul Rozelor"	
1.Date generale:	
1.1 Initiatorul proiectului (nume si prenume)	Marius Martinescu
1.2 Beneficiarul finantarii Parteneri (daca este cazul)	C.J.Timis, Municipiul Timisoara
1.3 Valoarea estimata a investitiei (lei/Euro)	neestimata
1.4 Stadiul curent (FP; Concept; SPF; SF; PT; CF)	FP
2.Descrierea proiectului	
2.1 Descrierea succinta a proiectului (obiective specifice si activitati/actiuni necesare pentru realizarea obiectivelor)	Salvare a monumentului istoric „Casa Muhle” (casa si terenul, Timisoara Bd.Mihai Viteazul nr.3) prin promovarea proiectului cu titlul CASA MEMORIALA WILHELM si ARPAD MUHLE si MUZEUL ROZELOR
2.2 Necesitatea/justificarea interventiei (descrierea problemei care se rezolva prin proiect si modul prin care solutia propusa contribuie la rezolvarea acesteia)	Salvare a monumentului istoric „Casa Muhle” (casa si terenul, Timisoara Bd.Mihai Viteazul nr.3) prin promovarea proiectului cu titlul CASA MEMORIALA WILHELM si ARPAD MUHLE si MUZEUL ROZELOR
2.3 Grup tinta	Cetatenii judetului Timis.
2.4 Rezultate estimate	Un urias castig pentru istoria culturala si arhitecturala a Municipiului Timisoara.

Legenda: FP-Fisa Proiect; SPF-Studiu de Prefezabilitate; SF-Studiu de Fezabilitate;
PT-Proiect Tehnic; CF-Cerere de Finantare.

Data,
06.11.2015

Consilier judetean,
Marius Martinescu

De la: Alexandru Arion <alex.arion@gmail.com>
Trimis: 9 noiembrie 2015 09:21
Către: CJT Cornelia Paraipan
Subiect: Opinii si propuneri dezbateri Strategia de Dezvoltare a Judetului Timis

Buna ziua,

Asa cum a fost solicitat in anuntul de organizare al dezbaterii publice de azi, va transmit intentia de a participa, a lua cuvantul, precum si opiniile si propunerile mele:

1. In legatura cu masurile de dezvoltare a **infrastructurii** rutiere cred ca prioritatea cea mai mare trebuie sa o aiba mentinerea sau aducerea la conditii decente a drumurilor existente. Sa nu mai avem in judetul Timis drumuri care sa fie rele.

Dar in egala masura cred ca variantele ocolitoare ale oraselor aflate pe noduri de drumuri sunt foarte importante pentru economie: reduc costuri de transport cat si timp. Din acest motiv ma ingrijoreaza lipsa unui calendar clar de realizare a **laturii Sud a Centurii Timisoarei**.

In aceiasi ordine de idei, **conexiunea Timisoara Nord - Autostrada A1** este doar in faza de idee.

O problema punctuala se refera la **traversarea orasului Recas**. Stim cu totii ce se intampla uneori, acele cozi care se formeaza datorita trecerii de pietoni prin centru. Chiar daca probabil problema va disparea odata cu deschiderea autostrazii Timisoara - Lugoj, poate este oportun sa se gaseasca o solutie rapida si simpla de remediere.

2. In legatura cu masurile de dezvoltare in **sanatate**, am observat masurile propuse pentru dezvoltarea infrastructurii si cred ca se impun.

In egala masura am remarcat din prezentarea starii de fapt cateva probleme pentru care nu am gasit propuse solutii:

- a) Insuficienta sau suprasolicitarea **medicilor de familie** in unele localitati. Cred ca se impune si este practica o strategie la nivel judetean care sa rezolve problema (**ajutor financiar la instalare**)
- b) Daca in ceea ce priveste numarul de medici la 1000 loc Timisul sta foarte bine, chiar comparat cu tarile occidentale, la capitolul personal auxiliar si noi, ca intreaga tara, suntem afectati de migratia fortei de munca. Cred ca ar fi oportuna studierea unor optiuni de **remuneratie suplimentara din bugetul CJ**, deoarece degeaba avem echipamente daca nu exista personal motivat si dedicat care sa acorde asistenta medicala la standarde decente. Stiu ca acei oameni sunt dedicati, dar mai stiu ca multi au plecat sa faca aceeaasi meserie pentru un venit decent in strainatate.

3. In legatura cu masurile de dezvoltare din **domeniul cercetarii**, sunt foarte dezamagit de consistenta propunerilor. O singura masura si aceea in stadiu de idee.

Situatia cercetarii la nivelul judetului este foarte grava, avand in vedere ca vorbim despre acel domeniu care creeaza economia de maine: productivitate sporita si produse si servicii inovatoare. Conform cu analiza starii de fapt pe care ati facut-o, existau la ultima masuratoare doar 1700 de persoane angrenate in activitati de cercetare, adica doar 5.7/mie din populatia activa. In Bucuresti sunt 11/mie iar in judetul Cluj 7.9/mie.

Cred ca principala problema este lipsa de atractivitate a domeniului pentru acele persoane calificate, care au alte doua optiuni: pleaca din tara sau aleg munca mai bine platita in productie. Cea dea doua optiune este o consecinta a nivelului bun de dezvoltare a productiei in judet.

Cred asadar ca se impune o analiza serioasa a posibilitatilor financiare la nivel de judet vis-a-vis de acordarea chiar a unor **subventii/burse pentru posturile din acest domeniu**, pentru toti agentii economici, care sa le permita astfel sa acorde salariatilor remuneratii atractive raportat la cele din sectoarele de productie.

4. In legatura cu masurile de dezvoltare care vizeaza cresterea atractivitatii turistice, vreau sa ma transmit o idee foarte simpla, si care ar fi foarte apreciata si benefica: **facilitarea festivalurilor de angajare**, de genul celor de la Cluj-Napoca, Novisad.

Multumesc, pe curand
Alexandru Arion
Vicepresedinte Miscarea Populara Timis

Document suplimentar în cadrul raportului ADETIM privind aprobarea SDES cu propunerile de completare a Programului Strategic Multianual al Județului Timiș (PSM Timiș) cu obiective de investiții care au rezultat în urma dezbaterii publice organizate de CJTimiș în data de 09.11.2015 cu privire la Strategia de Dezvoltare Socio Economică a județului Timiș

Nr. crt.	Titlul proiect de investiție propus	Nume persoana care a propus	Beneficiarii și parteneri	Buget total (euro)	Program finanțare propus	Stadiul curent	Observații/recomandări ADETIM
1	Varianta Ocolitoare Sud a Municipiului Lugoj, DN 6 – sens giratoriu Coșteiu, cu traversare linia C.F Lugoj – Timișoara, DJ 592, linia C.F Lugoj – Buzias, DN 68B, DN 58A, linia C.F Caransebeș – Lugoj, DN 6 sens giratoriu spre Cransebeș	dl. Marius Martinescu-Cons Județean Preș Asociația „Spirit Bănățean”	CJ Timiș, Municipiul Lugoj	35.000.000	POR 2014-2020 Axa prioritară 6	Fișa de Proiect	Se propune includerea în PSM Timiș cu mențiunea ca trebuie identificate și alte surse de finanțare, fondurile POR Axa 6 fiind limitate (22 mil euro/județ) și totodată stabilite prioritățile.
2	Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în județul Timiș, colectarea selectivă pentru cele patru fracții -hârtie, mase plastice, metale și sticlă cuprinse în Legea nr. 99/2014 pentru modificarea Legii nr. 10/2006 a salubrității localităților	dl. Marius Martinescu-Cons Județean Preș Asociația „Spirit Bănățean”	CJ Timiș	Neestimat	POS MEDIU 2014-2020	Fișa de Proiect	Se propune includerea în PSM Timiș cu recomandare ca investiția propusă să fie încadrată pe POIM – Axa Mediu și preluată pentru pregătire și implementare în programul ADI Deseuri Timiș
3	Centru de tratare a dependenților de droguri, jocuri de noroc sau alcool	dl. Marius Martinescu-Cons Județean Preș Asociația „Spirit Bănățean”	CJ Timiș, Municipiul Lugoj	Neestimat	POR 2014-2020 Axa prioritară 8	Fișa de Proiect	Se propune includerea în PSM Timiș cu recomandarea ca proiectul să fie preluat, pregătit și implementat de către DGASPC Timiș
4	Casa memorială „Wilhelm și Arpad Muhle” și „Muzeul Rozelor”	dl. Marius Martinescu-Cons Județean Preș Asociația „Spirit Bănățean”	CJ Timiș, Municipiul Timișoara	Neestimat	POR 2014-2020 Axa prioritară 5	Fișa de Proiect	Se propune includerea în PSM Timiș cu recomandarea ca proiectul să fie preluat în PA 2015-2016 pentru pregătire și implementare în parteneriat
5	Integrarea Municipiului Lugoj în conceptul strategic privind integrarea poliilor regionali de dezvoltare economică Timișoara și Arad într-un program comun de dezvoltare a zonei de influență a acestora (“Axa” Arad-Timișoara-Lugoj)	DI Marian Constantin VASILE - Consilier județean	PM Tm, PM Ar, PM L, CJ T, CJ Ar	Conform program si bugete proiecte asumate	Programe UE, Bugete locale, Buget guvern, fonduri private	Concept si program comun in curs de elaborare – asumare promovat de CCE PTm	Se propune completarea conceptului formulat la cap. pag din SDES cu Municipiul Lugoj si mentionarea in PSM Axa 7 – capacitate administrativa poz noua: “Program comun pentru dezvoltarea zonei de referinta Arad-Timisara-Lugoj”
6	Realizarea și sau achiziționarea facilitatilor infrastructurale necesare (cladiri) pentru funcțiunile de Capitala a Regiunii 5 Vest Romania	DI Marian Constantin VASILE - Consilier județean	CJT	Neestimat	Buget CJT si /sau alte surse	In 2012-2013 s-a propus achiziționarea fostei cladiri a finanțelor	Se propune completarea PSM si dupa caz includerea in PA 2016/2017 a obiectivului de investiție.

Nr. crt.	Titlul proiect de investitie propus	Nume persoana care a propus	Beneficiari si parteneri	Buget total (euro)	Program finantare propus	Stadiul curent	Observatii/recomandari ADETIM
7	Program sectorial pentru sprijinirea conceptului de reindustrializare si specializare inteligenta (versus Program multianual de finantare de tip scheme de minimis pentru sustinerea dezvoltarii si cresterii competitivitatii economiei judetului Timis)	DI Marian Constantin VASILE - Consilier județean Emil Mateescu – CCIAT Petrisor MORAR -PT	CJT, PMTm, alte autoritati publice locale	Bugetul programului va fi dimensionat anual in functie de posibilitatile APL	Bugeteul CJT si bugete locale	Exista program fundamentat de ADETIM in 2014 si propus CJTimis	Se propune completarea PSM la axa 6 dezvoltare economica, pozitie noua: Program sectorial pentru sprijinirea conceptului de reindustrializare si specializare inteligenta/ Program multianual de finantare de tip scheme de minimis pentru sustinerea dezvoltarii si cresterii competitivitatii economiei judetului Timis
8	Centru de excelență pentru susținerea afacerilor, inovare și schimbări climatice	GL 4 CCIAT și CCE Timișoara si dl Arion	CCIAT/ADETIM/ PMT	Neestimat	POR 2014-2020, SUERD, H2020, COSME	Concept preliminar	Se propune includerea in PSM Timis si dupa caz in PA 2016/2017 in functie de oferta programelor de finantare
9	Refacerea sistemului profesional de învățământ și formare profesională corelat cu cererea pietei forței de munca (Scoala profesionala in sistem dual)	DI Emil Mateescu, CCIAT	ISJ Timis, CJT, CCIAT,	Neestimat	Neidentificat	Problema critica identificata	Se propune includerea in PSM Timis si dupa caz in PA 2016/2017 in functie de oferta programelor de finantare
10	Centru de formare si perfectionare profesionala a fortei de munca active	DI Emil Mateescu, CCIAT	AJOFM Timis, CJT, PMTm, CCIAT,	Neestimat	Neidentificat	Problema critica identificata	Se propune includerea in PSM Timis si dupa caz in PA 2016/2017 in functie de oferta programelor de finantare
11	Program locale/judetene de sustinere a antreprenoriatului autohton	DI Emil Mateescu, CCIAT	AJOFM Timis, CJT, PMTm, CCIAT,	Neestimat	Neidentificat	Problema critica identificata	Se propune includerea in PSM Timis si dupa caz in PA 2016/2017 in functie de oferta programelor de finantare
12	Dezvoltarea si modernizarea sistemului de irigatii a culturilor agricole din judetul Timis	DI Petrisor Morar, reprezentant Patronat Timis	Neidentificat/Neasumat- posibil ANIF	Neestimat	Neidentificat	Problema critica identificata	Se propune includerea in PSM Timis si dupa caz in PA 2016/2017 in functie de oferta programelor de finantare
13	Centru expozitional international Timisoara	DI Petrisor Morar, reprezentant Patronat Timis	Neidentificat/Neasumat – posibila asociere CJT – PMTm-CCIAT	Neestimat	Neidentificat	Idee de proiect	Se propune includerea in PSM Timis si dupa caz in PA 2016/2017 in functie de oferta programelor de finantare
14	Pol de Excelență pe Energii Regenerabile - Fotovoltaic	DI. Novaconi Ștefan, INCEMC -LERF	CJ Timiș, INCEMEC	Neestimat	POIM 2014-2020, Alte surse	Fișă Proiect	Se propune includerea in PSM Timis si dupa caz in PA 2016/2017 in functie de oferta programelor de finantare
15	Program județean pentru susținerea îmbunătățirii serviciilor medicale	DI Arion Alexandru - MPT	Neidentificat, lipsa de prevederi legale la nivel APL	Neestimat	Possibila schema ajutor de minimis	Problema critica identificata	Se propune includerea in PSM Timis cu implementare la data clarificarii cadrului legislativ

Sergiu BĂLĂSA
Director

Ion VIȚĂLARU
Șef Birou